

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle.

Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlouk skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devětsil bílý či prvosenska vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry:

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, Havlíčkův Brod – 166,9 km, **Okrouhlice – 153,1 km**, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledec nad Sázavou – 129,6 km, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledec nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledce nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Okrouhlice a okolí

První písemná zmínka o obci **Okrouhlice** pochází z roku 1207. Ve 14. století se zde zmiňuje fara a do roku 1338 patřila klášteru Vilémov. Roku 1415 se na zdejší tvrzi, která vznikla v 15. století nad řekou Sázavou, připomíná Ruprecht z Okrouhlice. Vybudovaná tvrz se stala centrem moci okrouhlických pánů, jako například Ruprechta z Okrouhlice, jehož podpis je na listu české šlechty proti upálení mistra Jana Husa v Kostnici, nebo Hroznata z Okrouhlice, který byl v roce 1448 ve vojsku dobývajícím Prahu. Panství o rozloze přes 1 000 ha bylo od roku 1709 majetkem nadace rytíře Straky z Nedabylic, z jejího výtěžku byla postavena Strakova akademie v Praze (dnešní sídlo české vlády). Tvrz v Okrouhlici byla v 17. století rozšířena o dvě křídla na zámek. V přízemí je gotický portálek a arkády kolem nádvoří. Arkády v patře byly v 18. století zazděny. Průčelí zámku bylo upraveno v 18. století. Po druhé světové válce převzal budovu zámku podnik „Karlovarský porcelán“ Stará Role. Ten ale ukončil svoji činnost, a zámek je tak opuštěn.

Památník Jaroslava Haška, hrad Lipnice nad Sázavou

Historie obce **Lipnice nad Sázavou** je a bude pevně spjata s místním hradem. Hrad je jedním z nejmohutnějších českých šlechtických hradů. Byl založen na počátku 14. století rodem pánů z Lichtemburka. Na hradě si můžete prohlédnout archeologickou expozici, gotickou kapli a rozsáhlá sklepení s bývalou hodovní síní Jindřicha z Lipé. Lipnice nad Sázavou je rovněž známa jako místo pobytu slavného spisovatele Jaroslava Haška, který zde diktoval své slavné Osudy dobrého vojáka Švejka, je tu na místním hřbitově pohřben a je zde jeho památník (v domě, ve kterém žil). V lomech pod Lipnicí jsou ve skálách vytesány 3 reliéfy – Bretschneiderovo ucho, Ústa pravdy a Zlaté voči.

Michalův statek v Pohledí

Skanzen Michalův statek v Pohledí je jediným muzeem tohoto typu v kraji Vysočina. Jedná se o vesnickou usedlost, která vznikala mezi lety 1648 až 1848. Výjimku tvoří výmink z roku 1922. Statek tvoří obytná část, chlév, špejchar, kolny, stodoly a výmink. Roku 2003 byl celý soubor staveb Michalova statku i s přílehlou zahradou prohlášen nemovitou kulturní památkou a 1. srpna 2004 byl statek slavnostně otevřen pro širokou veřejnost. Kromě klasických prohlídek se zde konají také akce zaměřené na významné svátky v roce, např. Velikonoce a Vánoce, Svatojánskou noc, apod. (nejbližší vlaková stanice - Pohled').

Naučná stezka Cesta poznání

Naučná stezka o délce 130 km propojuje území 3 místních akčních skupin (Chotěbořsko, Havlíčkobrodsko, Humpolecko). Součástí naučné stezky jsou naučné tabule, směrové tabule a odpovídavla. V rámci projektu vznikly mapové podklady, podklady GPS pro průchod a průjezd naučné stezky k kole, webové stránky (www.stezkapoznani.cz), multimediální prezentace, propagační materiály a další.

Pamětní deska Jana Zrzavého

Poznávací stezka Krajem malíře – básníka Jana Zrzavého

Stezka dlouhá 22 km vznikla jako pocta velkému rodákovi. Poznávací stezka začíná v Okrouhlici, vede přes Vadín, Krásnou Horu, Lipnici nad Sázavou, Babice a Olešnici zpátky do Okrouhlice. Stezka má vlastní značení v kombinaci turistických a cykloturistických značek, díky kterému nezabloudíte. Na trase je 10 zastavení s informačními tabulemi a krytým posezením. Na každém stanovišti jsou letáky, mapy celé trasy a základní informace. Stezka začíná v Okrouhlici u nádraží, jejím nejdůležitějším místem je škola, kde se Jan Zrzavý narodil roku 1890, a dům s pamětní deskou, kde měl malíř v podkrovní ateliér.

Půjčovny lodí

Půjčovna lodí Světlá nad Sázavou

Kadlečák, Ing. Jaroslav Šembera,
e-mail: sembera@volny.cz,
tel.: 733 511 858, výdej lodí po domluvě.

Půjčovna lodí Ledec nad Sázavou

Havlíčková 168, 584 01 Ledec nad Sázavou,
e-mail: koudelova@atlas.cz, tel.: 724 095 199,
pondělí - neděle 8:00 - 19:00, výdej lodí po domluvě.

Loděnice Ledec nad Sázavou

Husovo náměstí (těsně před mostem vlevo a pak první ulička vpravo mezi domky), případně parkování na náměstí nebo v blízkosti Billy, e-mail: info@pujcovna-lodi.cz, tel.: 604 904 737, výdej lodí denně od 9:00 do 12:00.

Možnosti táboření a občerstvení

ř. km 153,1 – Nouzové tábořiště Okrouhlice

Další možnosti: tábořiště bez pitné vody a WC

Služby: restaurace v obci

Umístění (popis): na louce vpravo před mostem v Okrouhlici, tel.: 569 480 504

Hospoda Na Staré poště

Služby: restaurace – tradiční kuchyně, možnost ubytování, sociální zařízení, hřiště na volejbal a tenis – cca 300 m od hospody

Umístění (popis): Okrouhlice 4, naproti zámku, tel.: 606 474 424, e-mail: Kotera.Rostislav@seznam.cz

ř. km 135,1 – Veřejné tábořiště Stvořidla

Další možnosti: možnost ubytování ve čtyřlůžkových karavanech (po předchozím objednání), stany, penzion, **jídlna, kiosek, bufet**

Služby: tábořiště, pitná voda, teplá voda, WC, sprcha, elektrická přípojka, volejbal

Umístění (popis): levý břeh pod Stvořidly, za lávkou proti železniční zastávce, recepce tel.: 605 924 102

Jezy v Okrouhlici a dále po řece

Jez v Okrouhlici (ř. km 153,5) – Není splavný, lze jej přenést. Z Okrouhlice je možné jít pěšky a od řeky po zelené značce navštívit hrad a město Lipnici nad Sázavou (cca 7 km).

Jez v Dobré (ř. km 149,6) – Zhruba po 2 km se dostáváme k jezu v obci **Dobrá**. Tento jez je díky dlouhému vodnímu válci poměrně nebezpečný, lepší je lodě přenést. Po několika peřejích se dostanete do Světlé nad Sázavou.

Jez ve Světlé nad Sázavou (ř. km 144,3) – Mělčiny pod jezem, dlouhé přenášení vlevo i vpravo přes frekventovanou silnici až k sestupům za mostem (cca 250 m), za letních průtoků obvykle nesjízdný a za vysokých stavů vody se tvoří vodní válec.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Projekt „Řeky se mění“ vznikl ve spolupráci čtyř místních akčních skupin – Posázaví o.p.s., Královská stezka o.p.s., Lípa pro venkov o.s., Rakovnicko o.p.s.

Partneři projektu:

